

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวิรุฬห์ แสงเทียน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๖๓

วันที่ ๒๔ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง ศาลปกครองกลาง

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีทั้งสามที่ว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ หรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงตามคำโต้แย้งแล้ว ไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสามได้แสดงเหตุผลประกอบคำโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ อย่างไร กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ซึ่งคู่ความต้องโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร ประกอบกับมาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่วางหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญไว้ หาได้มีข้อความใดที่วางหลักการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพไว้เป็นการเฉพาะ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนนี้

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควร

แก่เหตุและจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” วรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง”

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า “การร้องขอรับเงินที่วางไว้ตามมาตรา ๓๑ ให้ร้องขอรับภายในสิบปีนับแต่วันที่มีการวางเงิน ถ้าไม่ร้องขอภายในกำหนดเวลาเช่นว่านั้น ให้เงินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน”

โดยพิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลไว้ในมาตรา ๓๗ เพื่อประกันความมั่นคงในการถือครองทรัพย์สิน บุคคลที่ได้มาซึ่งทรัพย์สินโดยชอบรวมถึงการรับมรดก ย่อมได้รับความคุ้มครองความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง รวมทั้งสิทธิใด ๆ ในการใช้สอยหรือจำหน่ายจ่ายโอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยอมใช้หลักกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ถึงความชอบธรรมในการครอบครองและใช้ประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์ที่ตนมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยสมบูรณ์ อันถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ โดยให้จำกัดสิทธิในทรัพย์สินดังกล่าวได้ก็แต่โดยกฎหมายให้อำนาจเท่านั้น ซึ่งการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายใต้พื้นฐานความจำเป็นและประโยชน์ของสังคมที่รัฐต้องเข้าถือเอาทรัพย์สินของเอกชนมาใช้เพื่อประโยชน์ของรัฐอันเป็นประโยชน์ที่มีความสำคัญต่อสังคมโดยรวม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ วรรคสาม และวรรคสี่ กำหนดขอบเขตการใช้อำนาจรัฐในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ไว้เป็นการทั่วไปว่าจะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับ ความเสียหายจากการเวนคืน โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ ผลกระทบต่อผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งประโยชน์ที่ผู้ถูกเวนคืนอาจได้รับจากการเวนคืนนั้น การชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมเป็นหลักการและสาระสำคัญที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ โดยกำหนดให้รัฐต้องชดเชยให้แก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนเพื่อชดเชยเยียวยาความเสียหายที่บุคคลนั้นได้รับจากการเวนคืน เพื่อเป็นหลักประกันว่าทรัพย์สินของประชาชนจะไม่ถูกเวนคืนไปใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะโดยปราศจากการจ่ายค่าทดแทนที่เป็นธรรม

สำหรับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นกฎหมายกลางใช้บังคับเป็นการทั่วไปในเรื่องการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการ

เกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าทดแทน ในส่วนของการจ่ายค่าทดแทนกฎหมายฉบับนี้กำหนดกรณีของรัฐไม่สามารถจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนได้ ให้มีการวางเงินค่าทดแทนไว้หากเป็นกรณีการเวนคืนมีความจำเป็นโดยเร่งด่วนที่ไม่อาจตกลงราคากันได้ตามมาตรา ๑๓ กรณีผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่มารับค่าทดแทนภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือในกรณีที่ไม่อาจจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนรายได้ได้เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์หรือสิทธิอื่น ๆ ในอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งส่วนเงินค่าทดแทนของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๒๘ และกรณีผู้รับจำนอง ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพย์สินที่ถูกเวนคืนยังมีปัญหาโต้แย้งกันตามมาตรา ๒๙ กฎหมายนี้กำหนดขั้นตอน วิธีการ และกระบวนการในการวางเงินค่าทดแทนและการขอรับเงินค่าทดแทนไว้ในมาตรา ๓๑ การที่มาตรา ๓๔ กำหนดว่า การร้องขอรับเงินที่วางไว้ตามมาตรา ๓๑ ให้ร้องขอรับภายในสิบปีนับแต่วันที่มีการวางเงิน ถ้าไม่ร้องขอภายในกำหนดเวลาเช่นว่านั้นให้เงินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัตินี้กำหนดขั้นตอน วิธีการ และกระบวนการในการใช้สิทธิขอรับเงินค่าทดแทนและการดำเนินงานของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการจ่ายเงินค่าทดแทน เพื่อให้การจ่ายเงินค่าทดแทนถึงมือผู้มีสิทธิแท้จริงได้โดยถูกต้อง โดยมีเจตนารมณ์ที่ว่าหากปล่อยให้การใช้สิทธิขอรับเงินค่าทดแทนดำเนินไปโดยไม่มีกรอบระยะเวลาอาจเกิดปัญหาในการพิสูจน์สิทธิในเงินค่าทดแทนและส่งผลกระทบต่อผู้ที่มีสิทธิแท้จริงไม่สามารถรับเงินค่าทดแทนที่วางไว้ได้ และหากไม่มีมาตรการเช่นว่านี้บุคคลผู้มีสิทธิดังกล่าวก็จะปล่อยปละละเลยไม่สนใจต่อสิทธิที่ตนมีและใช้สิทธินั้นตามอำเภอใจ ส่งผลทำให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งสิทธิและต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามสิทธินั้นโดยไม่มีที่สิ้นสุด รวมทั้งการขอรับเงินค่าทดแทนและการจ่ายเงินค่าทดแทนมีขั้นตอน วิธีการ และกระบวนการตามกฎหมายตลอดจนการพิสูจน์สิทธิเพื่อให้การจ่ายเงินค่าทดแทนเป็นไปโดยถูกต้อง ซึ่งเมื่อมีการทอดระยะเวลาการใช้สิทธิออกไปเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดอาจทำให้บรรดาเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเก็บดูแลรักษาไว้สูญหาย ชำรุด หรือลบลือนจนยากที่จะตรวจสอบความถูกต้องได้ อันอาจทำให้เกิดปัญหาต่อการรับเงินค่าทดแทนและนำมาซึ่งการฟ้องร้องดำเนินคดีตามมา จึงจำเป็นที่รัฐจะต้องมีมาตรการและระยะเวลาเร่งรัดในการใช้สิทธิขอรับเงินค่าทดแทนไว้เพื่อให้บุคคลผู้มีสิทธิได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับสิทธิของตนเอง ทั้งนี้ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้สิบปีให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนร้องขอรับเงินค่าทดแทน ถือเป็นระยะเวลาพอเหมาะพอควรแก่กรณีแล้วโดยเทียบเคียงกับอายุความสูงสุดสิบปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๐ และบทบัญญัติเช่นว่านี้มีอยู่ในกฎหมายเวนคืนทุกฉบับมาโดยตลอดตั้งแต่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ มาตรา ๓๑ บัญญัติว่า “การร้องขอรับเงินที่วางไว้ต่อศาลนั้นให้

ร้องขอรับภายในห้าปีนับตั้งแต่วันวางเงิน ถ้าไม่ร้องขอภายในกำหนดเวลาเช่นว่านั้น ท่านให้รับเงินนั้นและคืนให้เจ้าหน้าที่ไป” และพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า “การร้องขอรับเงินที่วางไว้ต่อศาลนั้น ให้ร้องขอรับภายในสิบปีนับตั้งแต่วันวางเงิน ถ้าไม่ร้องขอภายในกำหนดเวลาเช่นว่านั้น ให้เงินนั้นตกเป็นของรัฐ” แม้แต่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับปัจจุบันที่ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ ว่า “เงินค่าทดแทนที่วางไว้ ถ้าผู้มีสิทธิไม่ไปขอรับเงินภายในสิบปีนับตั้งแต่วันที่หนังสือแจ้งหรือวันที่ปิดประกาศ ให้ตกเป็นของแผ่นดิน” อีกทั้งการบัญญัติกฎหมายในลักษณะเดียวกันนี้ยังมีปรากฏอยู่ในกฎหมายอื่นดังเช่นที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๓๙ ซึ่งบัญญัติว่า “สิทธิของเจ้าหน้าที่เหนือทรัพย์ที่วางไว้ นั้นเป็นอันระงับสิ้นไปเมื่อพ้นเวลาสิบปีนับแต่ได้รับคำบอกกล่าวการวางทรัพย์...” ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๔๕ ซึ่งบัญญัติว่า “บรรดาเงินต่าง ๆ ที่ค้างจ่ายอยู่ในศาลหรือที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ถ้าผู้มีสิทธิมิได้เรียกเอาภายในห้าปี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน” ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๗๗ ซึ่งกำหนดว่า “บรรดาเงินต่าง ๆ ที่ค้างจ่ายอยู่ในศาลหรือที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ถ้าผู้มีสิทธิมิได้เรียกเอาภายในห้าปี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน” ส่วนการกำหนดให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนต้องร้องขอรับเงินค่าทดแทนภายในสิบปีนับตั้งแต่วันที่มีการวางเงินนั้นมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินค่าทดแทนไปวางต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสิน ตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๒ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ คณะรัฐมนตรีวางระเบียบไว้ในข้อ ๘ ว่า “เมื่อได้วางเงินค่าทดแทนแล้ว ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนทราบและให้แจ้งวิธีปฏิบัติในการขอรับเงินค่าทดแทนดังกล่าวด้วย” เช่นนี้ ภายในสิบปีนับตั้งแต่วันที่มีการวางเงินตามความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ย่อมหมายถึงสิบปีนับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากเจ้าหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินค่าทดแทนไปวางต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสิน ตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๒ ข้อ ๘ นั้น อันสอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๘ ที่บัญญัติในภายหลังว่า “เงินค่าทดแทนที่วางไว้ ถ้าผู้มีสิทธิไม่ไปขอรับภายในสิบปีนับตั้งแต่วันที่หนังสือแจ้งหรือวันที่ปิดประกาศ...” เช่นนี้ กำหนดวันเริ่มนับสิบปีจึงหาใช่ นับตั้งแต่วันที่มีการวางเงินโดยที่ผู้มีสิทธิยังไม่รู้หรือไม่ได้รับแจ้งถึงการวางเงินค่าทดแทนดังกล่าวไม่

ทั้งการวินิจฉัยว่ากรณีใดเป็นเรื่องการขอรับเงินที่มีการวางก็เป็นดุลพินิจของศาลที่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัย ฉะนั้น การกำหนดระยะเวลาในการใช้สิทธิขอรับเงินค่าทดแทนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๔ จึงเป็นไปตามความเหมาะสมพอควรแก่กรณี และมีขั้นตอน วิธีการ รวมถึงกระบวนการในการใช้สิทธิขอรับเงินค่าทดแทนและการดำเนินงานของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องโดยชัดเจน การระงับสิ้นไปซึ่งสิทธิในเงินค่าทดแทนโดยตกเป็นของแผ่นดินนั้นเป็นไปโดยผลของ กฎหมายอันเนื่องมาจากบุคคลผู้มีสิทธินั้นไม่ใช้สิทธิของตนร้องขอรับเงินค่าทดแทนภายในระยะเวลา ที่กฎหมายกำหนด มิได้เป็นการให้อำนาจแก่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องใช้ดุลพินิจได้อย่างกว้างขวาง อันจะมีผลทำให้สิทธิในการได้รับเงินค่าทดแทนของบุคคล ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนนั้นต้องระงับสิ้นไป แต่อย่างไรก็ดี ทั้งไม่เป็นการกระทบต่อหลักการและสาระสำคัญของการเวนคืนที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรอง ให้มีการจ่ายค่าทดแทนที่เป็นธรรม นอกจากนี้ เงินค่าทดแทนยังถือเป็นเงินที่มาจากงบประมาณแผ่นดิน ที่รัฐนำมาจ่ายให้กับเจ้าของหรือผู้ทรงสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ที่มีการเวนคืน การบัญญัติให้เงินค่าทดแทน ตกเป็นของแผ่นดินอันเนื่องมาจากการที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่ใช้สิทธิของตนภายในระยะเวลา ที่กฎหมายกำหนด เท่ากับเป็นการนำเงินนั้นกลับคืนไปเป็นของแผ่นดินอีกครั้งเพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ ต่อสังคมและประเทศชาติโดยรวมต่อไป ดังนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๔ แม้จะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิของบุคคลอยู่บ้าง แต่เป็นการ จำกัดสิทธิอย่างสมเหตุสมผล พอเหมาะพอควรตามความจำเป็น มีความสมดุลระหว่างประโยชน์ สาธารณะหรือส่วนรวมกับสิทธิของบุคคลที่ถูกจำกัด ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิของบุคคลเกิน สมควรแก่เหตุ ไม่มีข้อที่ปรากฏให้เห็นว่าจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม และเป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใด บุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ส่วนข้อโต้แย้งที่ว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๔ ไม่ได้ระบุเหตุผลหรือความจำเป็นในการจำกัดสิทธิไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า เป็นการโต้แย้งว่ากระบวนการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ บัญญัติกระบวนการร่างหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาไว้เป็นการเฉพาะแล้ว การยื่นคำร้อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ มิได้ให้สิทธิโต้แย้งว่ากระบวนการตรากฎหมายไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ แต่อย่างไรก็ดี ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนนี้ ดังนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๔ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

๑๗ ๗๗๗๗-๗
(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ